

Nr. 12.

Anul I.

RÂNDUNICA

FÓIE LITERARĂ-BELETRISTICĂ.

APARE

IN SIBIIU, DE TREI ORI PE LUNĂ.

PROPRIETAR-EDITOR ȘI REDACTOR

SILVESTRU MOLDOVAN.

SUMARUL:

Tovarăși nedespărțiți sau	
Mănăstirea Dumitru	V. B. Muntenescu.
Așa a fost să fie	Marg. Moldovan.
Și dacă-mi s-a dat să mor.	O. Bocca.
Hoțul de cărni (trad.)	Iuliu Popescu.
Revin' la sinu-ni!	I. V. Simionescu.
Tipuri caracteristice	De Theophrast.
Rămurele:	
Tinerimea română	Silv. Moldovan.
Doine	N. P. R.
Feliurite	* * *

Apare:
în 10, 20 și 30 a fiecărei luni.

Abonamentul:
Pe an 6 fl., pe jumătate de an 3 fl., pe pătrar de an 1-70 fl.
Pentru România și străinătate pe an 16 franci.

Proprietar-editor și redactor Silvestru Moldovan.

TOVARĂȘI NEDESPĂRȚIȚI sau SÂNTUL DUMITRU

Comedie în versuri în 1 act

(Urmare.)

Carol Scrob.

SCENA 11.

Ceilalți; *Gloria*, *Poetul*.

(Câteși trei: musicantul, actorul, oficerul, vreau să alerge spre *Gloria*. Sărăcia, Iarna și S-tul Dumitru îi opresc însă.)

Gloria. A! Toți sunte-ți aice!... Nu știți că n'am putere
Să lupt cu Sărăcia?! Pe toți care-i iubesc
Ea-i trage lângă sinu-i uscat, plin de durere
Iar eu nu pot a-i prinde cât timp dênșii trăiesc.
În viață, câte-odată, vă ies zimbînd în cale,
Voi, mînile întindeți spre mine ne'ncetat,
Dar,... reținuți puternic pe-a lumii tristă vale,
La sinu-mi nici odată, vii, nu v'am desmierdat.
Când însă 'n pieptul vostru simțirea încetază,
Când inima vă tace, când mórtea v'a răpît,
Atuncea, Sărăcia de voi se depărtază, —
Cadavrul vostru numai îmi este hărăzit! —
Deșartă e dar lupta! Plecați a vóstră frunte!
Așa vă este scrisul. Nu pot nimic să fac.
Voi stați în fundul rîpei, — eu stau pe vîrf de
Iar aripile vóstre nu pot să le desfac [munte,
Căci ele's strîns legate...

S-tul Dumitru. Și cine e de vină...

Tot dênșii... N'au parale și sunt cheltuitori.
Când pun mîna pe aur, nici unul nu suspină,
Aruncă 'n drépta, 'n stînga; și-a dóua și, spre zori,
(arătînd spre Iarnă) Dumneia cere lemne, (arătînd spre Sărăcie.)

Dumneia haine, pîne;

Mai ies și eu în cale, și-atuncea... Înțeleg,
Și-atunci degeaba dênșii, alergă după tine,
Tu n'ai nici o putere și... tot cu noi s'aleg.

Poetul. Cu voi! Căci n'aveți milă! Voi n'aveți sfânt ni-
Decât metalul, banul. Vă scim și... suferim [mica,
Dar să nu credeți însă că ne'ngrozesc frica...

Oficerul. Nici vorbă, nea Dumitre! Trăim și cheltuim.
De câte ori în lupta aprînsă pentru țară,
Când glónțe la ureche ne flueră turbat,

Când viața-i în pericol și-a morței lungă ghiară
Ne-amenință, prin fumul de arme ridicat,
De câte-ori atuncea, în aste césuri grele,
Ah! Numai ea apare, (arătînd *Gloria*) și zimbetu-i divin
Ne dă puteri, curagiu, — uităm dureri și rele,
Ne 'ntorcem cu isbîndă l'al țerei dulce sin!
Acolo, Dumneavóstră, ședeți ascunși... departe...

S-tul Dumitru. Așa-i; nu ne dă mîna. N'avem ce căuta,
A nóstră vitejie lucrază 'n altă parte.

Musicantul. Nimic nu vă încântă...

S-tul Dumitru (ironic) Vorbiși și Dta!

Musicantul. Voesci cumva un cântec... Știu însă că nu-ți place
De cât un singur sunet, pe care nu-l pot da:
E sunetul de aur!...

S-tul Dumitru. Dic dău, că nu-mi displace,
E singura romanță ce-mi place-a asculta.

Actorul (dramatic) Bêtrán fără de milă! De ce nu-mi vii
[pe scenă,

Să pun să mi te lege, scii coala cot la cot
Să ridă tótă trupa de nutra-ți de hienă,
Iar toți din galerie să fluere cât pot!

S-tul Dumitru. La teatru, e chiria plătită înainte,
Și nu am ce să caut; de aceea, — pofta 'n cui!
Și-acum destul cu vorba. Acest fel de cuvinte
În veci mi se repetă. Am isprăvit! Vă spui
Curat și verde 'n față: Plătiți, căci nu am vreme
Să mai aștept degeaba! Din case vă gonesc.

Poetul (cu mândrie) Din noi, cred că nici unul, de tine
[nu se teme.

Sub ceru 'ntins și mare, ce bine locuiesc!...

S-tul Dumitru. Te stringe însă 'n spete, căci luna nu
[ncălzesc.

Actorul. Eu dorm printre culise și tot n'o să fiu mort.

Musicantul. Și eu, pun în orestră un pat de-mi pregătesc.

Oficerul. La spatele casarmei pun de-mi întinde un cort!

S-tul Dumitru (infuriat) Așa vă este vorba?... Atunci...
[La revedere!

SCENA 12.

Toți, fără de *S-tul Dumitru*.

Poetul. De sigur la poliție acum alérgă el.

Actorul. Să duce la direcție, dar n'are ce 'i mai cere.

Musicantul. Intins la Capelmaistru!...

Oficerul. La domnul colonel.

Poetul. Și mâni a mele versuri în secție-aruncate!

Musicantul. Și mâni a mele note în aer spulberate!

Oficerul. Și mâni la închisóre!... Afurisit strigoi!...

Sărăcia. Suntem cu voi alături!...

Oficerul. Frumósă mângăiere!

Iarna. Nici eu, iubiti prietini, fiti siguri nu vè las.

Actorul. Audi, tovarășie!

Gloria. Curaj! Aveți putere.

Gândiți-vè la mine!

Poetul. Ori unde 'n ori ce cés! (*Gloria iese*).

SCENA 13.

Oficerul, *Poetul*, *Musicantul*, *Actorul*, *Iarna* și *Sărăcia*.

Oficerul (cătră poet) „Done!... Scumpul meu prieten!

Musicantul (asemenea) Unde găsim scăpare?

Actorul (asemenea) Găsesce vr'un mijloc!

Poetul. Vè scap pe câteși trei!

Oficerul. Cum? Ești în fonduri astăzi? O! ce minune mare!

Poetul. Impart a mea avere cu voi, amicii mei.

Un vechiu amic de scólă, un soiu de burță verde,

Sătul de bani, — acuma prin minte i-a trăsniit

Sè 'ncépă-a face curte și bietul om sè perde

După-o copilă jună...

Actorul. Ei bine?... N'am găcit;

Ce are-a face dènsul și dragostea-i aprinsă

Cu noi și cu chiria?

Poetul. Ești cam nerăbdător.

Ascultă: Afrodita-i nu vrea sè fie 'nvinsă

Prin bani; ea 'i cere într'una la versuri de amor,

El, nesciind sè scrie nici prosă mai alésă

Sè-i fac o poesie pe mine m'a rugat.

Primii c'avui nevoie. Am fost la el acasă

Scriseiu câteva versuri, — și-acuma, — sunt bogat.

Actorul. Tot nu pricep...

Poetul. Ești simplu. — I-am scris o poesie

Și mi-a plătit-o bine. — Acum, ai înțeles?

Acésta-mi e averea... V'o dau pentru chirie.

Actorul. 'Ii multămesce.

Musicantul. Asemeni.

Oficerul (aparte). Ce caracter ales!

Poetul (cătră oficer) Tu ești mai bun de gură, fă soco-

[tèla 'ndata

Ce-avem sè dăm cu toții (ii dă banii) Și caută sè-

[plătesci.

Oficerul. Eu dic sè nu-i dăm totul. (gânditor).

Sè-i dăm întâia rată!...

Actorul. Ba! Ia mai lasă gluma. Dă-i toți sè n'o pățesci.

Oficerul. Mè duc. La revedere! (*iese*)

Actorul. Acuma-i întrebarea...

Musicantul. O! Te pricep... acuma, cum? Unde ne mu-

Poetul. Plecați, căutați o casă! [tăm

Actorul (cătră Iarnă, care s'a apropiat de el).

Mai dă-te într'o parte! (cătră poet) Așa-i; sè căutăm,

Dar plata?...

Musicantul. Las pe mine! O sè plătesc arvuna!

Am scris vr'o trei romanțe, — le vènd...

Actorul (vesel, aparte) A! Am scăpat!

Poetul Și luăm cu toți o casă.

Sărăcia. Ideea 'i minunată!

Actorul (zărind-o) Piei drace!... N'ai plecat?

Sărăcia. Eu?... Sè vè las o clipă? Și mai ales acuma,

Când o sè stați cu toții, cu toți la un loc?

Nici mè gândesc. Ia du-te, iubite, lasă gluma,

Și caută o casă și lemne pentru foc.

(*Actorul și musicantul se duc*).

(*Va urma.*)

RĂMURELE.

Tinerimea română.

II.

Vorbind într'un nr anterior al revistei noastre despre tinerimea română dela 1848—9, am dis, că pe lângă misiunea ei de-a lumina și povètui poporul în prèjma evenimentelor din acei memorabili ani și a-l pregăti pentru aceste evenimente, ce sè desfășurau cu repeđiciune, misiune, care ea și-a împlinit-o cu devotament și abnegațiune rară, a trebuit sè ia și arma în mână. Și tinerimea acésta a arètat, că scie învìrti și sabia...

Sfîrșindu-sè revoluțiunea, poporului român ii s'a deschis prin anii 50 o nouă eră, o eră de renascere, de desvoltare, de progres pe tóte terenele vieții publice. Iobăgia sè îngropase pentru totdeauna și românul liberat de grelele ei cătușe, vèdèndu-sè puțin cultivat din cauza vitregității timpurilor trecute, s'a apucat cu o nobilă ardóre de a suplini ce era negligeat, nu din vina lui. Invèțătura de carte — asta era ambițiunea poporului român; la scólă — era signalul. Părinții sè sileau, emulau în a-și cresce copii la scólă, a-i da sè învețe carte, deși aveau sè lupte cu sèrăcia.

„Părinții nostri, — dice un scriitor, vorbind despre aceste timpuri, — ómeni incultți și sèraci, duși de dorința de a ne vedea luminați, băteau drumul de țară

cu traista 'n spinare, ca sè aducă copiilor lor pâne și schimburi.

„Și pline erau drumurile de asemenea părinți cât ține Ardélul, țara unгурescă și Bănatul: Românii toți din tóte părțile, ajungènd odată sè resufle, mai întâiu și mai întâiu la invèțătura s'au gândit“.

Astfel an de an tinerimea scolară sè inmulțea în număr cònsiderabil și nu numai scólele din patrie erau pline de tineret român, ci o mulțime de tineri de ai nostri au fost trimiși la universități din străinătate, pentru însușirea culturii superioare.

„Pline erau scolile și cele secundare, și cele superioare aici la noi acasă de tineri români sustinuți cu traista, ba noi din sărăcia noastră ne-am învrednicit a trimite tineri și la Pesta și la Viena și la Lipsca și în genere în țèrile cu o cultură proprie a lor, ca dela isvor sè ne aducă nouè lumina“, dice mai departe acelaș scriitor.

Astfel n'au trecut două decenii dela 1848 și noi aveam o numèrosă tinerime cultă, prin gimnasii și scólele superioare. Și acésta tinerime a priceput bunele intenții ale părinților ei, propagând rađele culturii și invèțăturii în tóte straturile poporului, cu zèl și diligență deosebită.

În societăți, prin cărți și almanachuri, dar cu deosebire prin diaristică, acésta tinerime s'a nisuit a lăți cunoscințele folositoare, puind pond cu deosebire pe istoria națională și limba și literatura română. Aceste erau mai puțin cunoscute, mai puțin scrutate și de cu-

MÂNGĂERI.

*La isvorul cel din vale
In o di m'am dus și eu —
Să înec și dor și lacrimi
Și durerea 'n sinul seu;*

*Și isvorul chiar atuncia
Să 'ncerca a-și potoli
Lacrimile-i ardătoare
Făr' să pôtă isbuti.*

*Și m'am adâncit prin codri
Să-mi ascund durerea 'n ei,
Și m'am dus o noapte 'ntrégă
Prin poienele cu tei —*

*Și în dorii dimineții
— Nu puteam să înțeleg: —
Flori și frunze erau ude,
Și plângea codrul întreg...*

*Sunt dureri așa de grele.
Plâng și codri și isvor
Și noi ômeni — cum n'om plânge
Mistuiți de-atâta dor?!*

V. B. Muntenescu.

AȘA A FOST SĂ FIE.

Novelă.

(Sfârșit.)

Margareta Moldovan.

Măriora începù a plânge dureros.
— Pentru ce trebuie să mergi Augustine? Pentru ce te instrăinezi de aici, pentru ce nu rămâi? O Dómne, Dómne, nu mă lăsa la desnădăjduire, căci dîle grele mă așteptă... Să nu știu eu nimic de tine, să rămân aici singură, părăsită de ômeni?...

— *Êta* — *disse* Augustin — m'am îngrijit eu și de viitorul tîu Măriora. Pădurea acêsta este acum a mea, am cumpărat-o eu. Aci e documentul prin care vî dau tîe și lui Moș-Tóder dreptul de folosință a casei și pădurei pînă trăiți. Pune-l bine și 'l păstrează — *ér* dorința mea ultimă este să nu mă uți, Măriora...

noscința lor era mai mare lipsă, ca românul entusiasmându-se de figurile mărețe ale trecutului, de operele literare ale înaintașilor, să-și pôtă nutri spiritul din avutul sîu propriu național și astfel să i se întărescă tot mai mult consciința, demnitatea, mândria sa națională.

Și tinerimea luera cu atâta zél în acêsta direcțiune, încât uneori trecea chiar în esagerări întru apretierea și preamărirea trecutului nostru istoric și literar: greșeli scusate prin nobilul scop ce-l urmărea.

Nisuința, de-a să cultiva pe sine cu deosebire pe terenul literar-național a contribuit, ca acêsta tinerime să creeze mai multe instituțiuni culturale valoróse pentru tinerime. Ele esistă aprópe tóte pînă în dîlele nóstre: sunt societățile culturale-literare de pe la scólele superióre, cercetate de tinerii noștri. Afară de așa numitele societăți de lectură de pe la scólele medii române și streine, tinerimea a întemeiat societăți academice: în Viena, Pesta, Cluș, apoi la facultățile teologice din Sibiu, Blaș, Gherla, Arad etc. tóte avînd menirea de-a cultiva pe membrii lor cu deosebire pe terenul literar-național.

Astfel a muncit tinerimea de după 1848, în decurs de vre-o trei decenii și jumătate, pînă la 1884, cu deosebire pe teren cultural-național, lăsându-ne ca moștenire instituții prețioase pentru tinerime și trăgînd brazde adânci, trainice și folositoare în ogorul cultural românesc, părăginit de secolii.

Silvestru Moldovan.

Doine.

Vină badiță la mine
Că mă topesc după tine.
Vino bade cu de grab'
Că te-oiu aștepta în prag
Și te-oiu săruta cu drag.

Frunză verde de bujor
Pus-am gând ca să mă 'nsor,
Căci mândra-i de măritat
Și ca ea nu este 'n sat.

Fă mândruță ce vei face,
Fă ca noi să ne iubim
La olaltă să trăim;
Pînă 'n lume voi trăi
Eu pe alta n'oi iubi.

Frunză verde de pe frag
Tu bade încă-'mi ești drag,
Căci de când te-am cunoscut
La inimă mi-ai cădut.

N. P. R.

— Să te uit eu, mai poți și cugeta la așa ceva? Asta nu se poate, voi fi însă nenorocită, mai nenorocită, ca ori-care altă ființă sub soare. — Mai bine aș muri, să nu mai simt atâta durere.

— Ferescă Dumnețeu, Măriora. — Dar spune-mi din inimă curată, gândi-vei la mine?

— Mă mai întrebi încă, dór ți-am spus de nenumărate-ori, că viața mea întrégă este a ta și mi-oi jertfi-o a mă ruga lui Dumnețeu pentru sufletele noastre, căci dacă vom muri, nimeni nu ne rămâne în urmă, care să înalțe la Dumnețeu o rugăciune pentru noi. Cele mai fericite momente mi vor fi, cugetându-mă la tine și singura mângâiere lacrimile.

— Suflet nobil ai Măriora. O, și cum trebuie să dispară îndată acesta fericire ce o simt lângă tine. — Acum rămâi sănătoasă Măriora, căci trebuie, ah... trebuie să merg.

— Vrei să mergi, nu... rămâi... nu pot.... Dómne nu mă lăsa... rămâi Augustine, căci imi sfâșii inima.

— Trebuie să merg... căci óra de plecare se apropie și încă mai am afaceri. Rămâi cu bine și te cugetă cât mai des la mine. Adio scumpa mea, adio pentru totdeauna.

O strînsese cu foc la pept și îi sărută fruntea udată de sudori.

— Ah... Augustine... mor... nu mă lăsa... s'a dus... nu... rămâi... rămâi...

Buzele Măriorei s'au vinețit, ochii și i-a închis și fața îi deveni galbenă ca de ceră — leșinase.

În momentul acela intră Moș-Tóder. A ridicat-o și a pus-o în pat.

Augustin îi mai sărută odată fruntea și plângând dureros se despărți de ea și de Moș-Tóder.

Bietul bătrân încă plângea la patul Măriorei, care sta nemișcată și rece. Lacrimile îi udau fața și mâinile uscate, ce și le împreunase spre rugăciune.

Abia preste șase săptămâni își veni de tot în fire Măriora, căpătase friguri și ferbințeli mari. În tot timpul fantasa numai de Augustin și de nenorocirea ce o așteptă.

Multe nopți veghiase Moș-Tóder la patul ei, până o vedu într'o di că își deschide ochii mai limpezi și căută în jur.

— Aci ești moșule?

— Aci draga mea, ce-i tot rău ți-i?

— Nu. Mă simt bineșor, dar sunt slabă. De mult sunt în pat?

— De șase săptămâni, draga moșului. Multămită lui Dumnețeu că ți-i mai bine acum.

— Augustin unde-i?

— Nu scii, că s'a dus?

— Ah adevărat, — uitasem. Dómne feresce-l de tot răul pe unde-i.

— Dumnețeu e bun și îngrijesce de toți — dîse Moș-Tóder ștergându-și cu mâneca cămeșii ochii de lacrimi.

* * *

Trecură câți-va ani. Ioan Grangul în timpul acesta se căsătorii cu Lucreția Oprea, care uitase de supărarea și amorul lui Augustin. Acum se simțea indestulită și cu Grangul.

Măriora rămase orfană și de Moș-Tóder, care răcindu-se într'o iarnă la tăiatul lemnelor în pădure, după suferințe scurte muri. Nu mai avé pe nimeni acum. Era singură, părăsită și izolată de lume. Luase la ea pe o veduvă bătrână, pe lelea Ana lui Gavril din Cóstă.

Locuiau împreună. În totă ziua se rugau lui Dumnețeu pentru cei morți și pentru cei ce sunt în primejdie, departe de casă.

*

*

Tocmai se împlineau șecce ani de când se duse Augustin Vlad de acasă.

Era într'o diuinătă în postul Paștilor. Măriora se întórsese dela biserică acasă.

Un om bine îmbrăcat intră în lăuntru. Era administratorul moșilor lui Augustin Vlad.

— Bine că te aflu acasă domnișórá Măriórá. Am o comisiune fórté importantă și urgentă de împlinit.

— Poftim.

— Uite aci. Astăzi am primit scrisóre dela domnul Vlad din străinătate în care imi scrie, că ar dori să vină acasă...

— Dela Augustin? Și ce-i, spune mai iute, domnule!

— Este greu bolnav și se dorește acasă. Imi spune însă, că dorește să vină în casa asta...

— Aici la noi? Nu se poate!

— Ba da. Așa-i după cum spun. Voiesce să vină aici în căsuța asta din pădure.

— Dîci că e greu bolnav?

— Da.

— Dómne adă-l în pace și feresce-l de nenorociri — dîse ea cu mâinile împreunate și cu ochii ridicați spre cer.

— Acum te rog să facem pregătiri pentru a-l primi căci după cum scrie în câte-va zile va sosi.

Cele două odăite mai bune fură arangiate din nou și aduse în ordinea cea mai bună în pripă.

Abia trecură câte-va zile și o trăsură se oprí înaintea casei Măriorei.

Doi ómeni străini au ajutat de au coborît pe un domn slab și sdruncinat de hólă grea.

Era Augustin.

Mărióra scóse un țipet de durere când îl recunoscu.

Preste fața lui Augustin fugi o roșată slabă când o vedu. În ochii ei se ivi o lumină pătrunțetóre.

În urmă fu aședat în pat și Mărióra sta lângă el.

— Dă-mi mâna Măriórá — dîse Augustin cu voce înecatá de lacrimi.

Mărióra îi întinse mâna, pe care el o luá într'ale sale cu lăcomie.

— Nu m'ai uitat, scumpa mea.

— Dómne, imi pare că și acum visez numai. — Cum a trebuit să te revéd! Ce-i cu tine, ce ai petrecut în timpul acesta lung? — A fost o eternitate nu-i așa?

— Ce-i cu Moș-Tóder?

— Moșul sêracul se odihnesce sub glie de patru ani deja.

— Sêracul bătrân, Va fi suferit mult pentru noi, căci ne-a avut dragi.

— Da. Sêracul, a murit cu dorul de a te revedé.

— Acuși — acuși ne vom revedea în o lume mai fericită pôte.

— Nu vorbi așa dragă.

— Ba da Măriórá. Durerea cea multă mi-a consumat tótă puterea și acum nu mai e scăpare pentru mine. Am voit numai — să te mai ved odată și să mor aici — unde am fost odinioară fericit, căci dómne mult am pribegit în lumea largă cu sufletul — însêtat de indestulire — de liniște. Acum sunt indestulit și — — mă simt fericit. Dar acum iartă dragă — — sunt obosit și vreau să mă odihnesc — — să imi mai capët puțină putere, să te mai pot vedea.

Un somn ușor îl cuprinse.

Mărióra sta la patul lui și îl privea.

— Dómnne mare ți-e puterea, ce faci din om... — își cugeta ea — étă, că îmi pare că nici nu a mai fost... da, totă viața este o nimica... o ispită înșelătoare... Unde sunt ochii aceia plini de foc a lui... unde este zimbetul acela molatec și dulce... toate au trecut, par' că a fost numai un vis... O și fericit vis a fost, aș fi voit să țină o eternitate. S'au sfârșit toate... Dar pentru ce mai trăiesc eu? Sunt osândită póte să îi pe-trec pe toți aceia, cari mi-au fost iubiți la mormént, și apoi eu să rămân singură-singurică în lumea largă, să îi deplâng pe cei perduți și óra în care am vèdut pentru prima óră lumina ȓilei.

Era ȓiua Paștilor. * * *

Lumea întrégă mergea la sfânta biserică în haine de sèrbătóre, dorindu-și unul altuia sèrbători fericite. Toți aveau óreș care bucurie în sfintele sèrbători ale în-vierii Domnului.

Mărióra era îmbrăcată în haină négră, stătea ingenunchiată și se ruga rugăciuni ferbinti către Mântu-itorul lumii. Lacrimile îi udau fața de-alungul și cădeau picuri-picuri pe mâna rece și nesimțitoare a lui Augustin. Ingenunchea lângă cadavrul lui, la capul căruia ardea încă lumina de cèră.

Aici i-a fost fericirea în căsuța din pădure, aici și-a simțit alinarea suferințelor — aici și-a aflat odihna cea de veci.

A treia ȓi de sfintele Paști Augustin fù aședat pentru totdeauna în lăcașul negru și sec al pământului.

Mărióra nu mai plângea. Lacrimele i-au secat. Durerea însă din ce în ce își lăsă urmă mai adéncă în sufletul ei.

În totă ȓiua mergea la mormént și îl împodobe-a cu flori.

Sè aședa la căpătâiul morméntului, își pleca privirea spre el, și atunci prin adâncul simțirilor îi treceau plăcutele gândiri ale trecutului, ca o rugăciune ferbinte șoptită târȓiu în liniștea nopții.

ȘI DACĂ-MI VA FI DAT SÈ MOR.

*Și ducă-mi va fi dat sè mor
Curénd, sè plec din lume,
În pept mai am un singur dor
Legat de scumpu-ți nume.*

*Iubită, pe al meu mormént
Sădesce-o mică flóre,
Sè aște toți de pe pământ
Iubirea-mi ardétóre.*

*Precum iubesc la isvor
O flóre lîn sè crească:
Așa în lume-al meu amor
Cercă sè te găséscă.*

*Ea-mi va servì de epitaf
Și pétră morméntală,
Când adormit pe vécuri, praf
Și lut o sè mē 'ncală.*

*Cei-ce trecénd vor arunca
La flóre o privire
Vor înțelege delu ea
A mea nefericire:*

*Că n'a fost traiul meu mai lung
C'a unei flori plâpânde,
Ce piere, brume de-o ajung
Óri razele ardénde.*

O. Bocca.

HOTUL DE CÂRLANI.

Povestire din Carpați.

(Urmare.)

Albert Amlacher

„Sè mai zăbovesci mult pe acolo?”

„Vre-o patru-cinci sèptémâni încă, până mai ține pășunea.

Fata privi cătră ușe și un oftat înăbușit îi eși fără voie din pept.

„Dumneȓeu și toți sfinții din cer sè mē ajute, dar asta îi mult. Ce se va mai alege de mine până atunci!

„Nu-ți perde nădejdea, Rachilă, Dumneȓeu ne va sta într'ajutor. Póte încă astăȓi, sau cel mult în câteva ȓile vor înceta toate nēcazurile nóstre. Numai d'aceea m'am abătut pe aici, ca sè-ți spun, ca nu cumva sè-ți perȓi curajul.

„Vorbele tale sunt pline de mângâiere și totuș, cum le-aș putea da creȓémént, chiar acuma, când tatăl meu este mai mânios pe tine, ca ori-când?”

„Asta o știu eu bine, căci tocma mai dineaorea mi-a dat se înțeleg. Cât de curénd însă își va trage sama mai bine. Dar spune-mi, rogute, din ce pricină are éráși de o vreme încóce atâta mánie pe mine?”

„Értă, dar nu ți-o pot spune.”

„Și totuș trebuie sè o aflu chiar din gura ta, Rachilă?”

„O Dómnne, eu știu că tu ești nevinovat ca lumina sórelui... dar te rog, lasă-mè sè tac!”

„Vorbesce”, repetă flăcăul insistând, „trebuie sè știu!”

„Uriciosul ăla de cuvânt mi se opreșce în gât, — nu pot. Vasilie... e prea rușinos, prea josnic!”

„De-i drept, îmi póte fi numai de folos și invétă-tură; de-i minciună însă, nu o sè scape a o lovi cu pumnul în față. Vorbesce deci, căci de nu mē faci sè cred lucruri rele despre tine.”

„Ascultă dar! Se ȓice... te bânuesc ómenii, că tu ai fi hotul cel ticălos de cãrlani din munții nostrii...” șopti fata cu fața întórsă.

„Așa dar tot e, ceea ce am dat cu socotéla!” strigă flăcăul lovindu-și fruntea cu mâna. „Baciule Ilie asta n'am meritat-o nici odată dela tine, nici odată, nu, nici odată!” El privea ca și incremenit la para jeraticului și continuă stăpânindu-și iritația: „Rachilă, tu știi bine că am rămas singur în lumea asta, un orfan sè-rac și că tatăl têu mi-a făcut mult, mult bine, ca unui copil al vecinului și prietinelui sêu. Cât pentru asta, cât voi trăi, îi voi fi recunoscétor... Când înainte cu

trei ani mă dusei în Dobrogea să văd lumea și să-mi caut pânea, dorința lui a fost, ca s'o fac. De te reîntoreai Vasile, dicea el atunci, casa mea va fi și a ta. Rachila te are drag, fericirea voastră să ne înveselească ȕilele bătrânețelor noastre. Eu mă reîntorsei, norocul m'a ajutat. În incurcăturile războiului cu turcii, care se încinsese curând după sosirea mea în Dobrogea, ȕmenii își dădeau avutul mai pe nimica, numai să-și facă bani și să fugă de crușimile cerchezilor. Având mica mea moștenire cu mine, mi-am încercat o turmă frumușică de oi, pe un preț de nimic. Când după multă trudă și neajunsuri sosii aici, se iscă vestea, c'aș fi un tâlhar și ucigaș, care și-a ucis stăpânul, răpindu-i turma de oi. Tată-tău mă primi cu recelă... Gligor, ticălosul de el, care se făcuse tâlhar în Dobrogea și numai cu fuga scăpase de furci, după cum aflai astăzi chiar din gura lui, — numai el a fost, care a adus scirea asta din țară, câștigând pe calea asta increderea tatălui tău prin vorbe viclene și fălindu-se cu avuția lui. Ce mi-a mai folosit mie, că am adus după aceea dovești despre câștigarea pe cale cinstită a turmelor mele; țeranul cel mândreț n'a vrut să-și recunoască greșala, ȕr eu rămăsei tot de hulă. Și acum mai vine lângă cea dintâi și a două batjocură.

Fata se apropie de flăcău și-i pune mâna pe umeri.

„Vasile“, ȕise ea cu o voce din carea se cetea cea mai profundă convingere, „în inima mea n'au aflat nici când creșemânt atari clevetiri, asta o știi tu, ȕr eu îți voiu rămănea credincioasă cât voiu trăi“.

„Ȑți mulțămesc“, răspuse flăcăul, care se mai liniștise, „ȕr dragostea și credința ta nu va fi luată în bajocură. Numai o vorbă încă. Spune-mi cine a fost cel care m'a înegrit deunăzi la tată-tău?“

„Cine altu ca Gligorie!“ răspuse fata cu voce sfirșită.

„Șciutam eu, șciutam eu!... Baciule Ilie, în adăvăr ȕi-ai ales un bărbat cinstit pentru fca ta. Mai hui-dui cu câinii, dacă, fără dovești ȕi-aș sei spune, tot ce șciu acuma, dar tot nu vei fi crușat de amara învățatură!“ murmură Vasile abia înțeles.

După aceste, cu fața înseninată, apucă mâna fetei ȕicând: „După atâtea suferințe, tot ni se va deschide și nouă ceriul fericirei. Rachilă, tu credincioasă, inima mi-o simt așa de plină și tot nu-ȕi pot spune încă nimica.

„Nu te pricep, Vasilie“, reflectă fata, privind mirată la flăcău.

„Se pȕte! Cu atât mai bine o să mă pricepi mai târziu!... Dar ce mai stau, tată-tău se apropie. Fii sănătoasă!“

Cu pași greoi să apropie baciul și intră în tindă, tocmai când streinul își îndesa în pipă un jar de pe vatră.

„Multă vreme-i trebuie pipei pân' ce ia foc“, observă el cam nepretinos.

„Drept ai baciule“, răspuse Vasile, „dar nu-i nici o mirare. Tu știi bine, că după cum bate inima gazdei pentru strein, tot cam așa-i arde și flacăra focului de pe vatră“.

Cu aceste să întorse să plece. Înaintea ușei însă se opri întorcându-se cu fața.

„După cum e ȕicala: „Vorba dulce, mult aduce“, baciule. Cu totă nepretinția ta, nu mă pot despărți nici de astădată, fără ca să nu-ȕi împărtășesc o vorbă bună. Se vorbește, că vrei să trimeți un cârd de cârlani de două sute de capete la țerg, cari preste nopte vor face popas înaintea maierului tău. Fii pe pază baciule, căci hoții sunt trești“.

La aceste cuvinte fruntea oierului să încrunță mai aspru. Împărtășirea acăsta se părea, că i-a cauzat o surprindere neplăcută.

„De unde știi tu asta? întrebă el cu voce răgușită, pășind cu gesturi amenințătoare spre cel ce îl făcuse atent.

„Mi-au ciripit-o paserile din codru“.

„Fii numai pe pace“, ȕise baciul, „eu îmi gri-jesc de ale mele; dar tu bagă de samă, căci nu preste mult îți vor ciripi paserile un alt cântec, — pe furci“.

„Nu vreau să tălmăcesc vorbele tale, baciule“, răspuse tinărul luându-și o ținută mândră, „blăstămul tău însă, pȕte cu vremea, cine șcie când? se va întorce asupra capului tău. N'am vrut să-ȕi rămân dator și de aceea ȕi-am și dat de scire. Dumneșeu să-ȕi ajute!“

Cu acestea merse la cai și îi desprizoni.

„Cale bună“, îi strigă baciul ironic, întorcându-i spatele, pe când Vasilie dispărea în întunerecul nopții.

(Va urma).

Trad. de *Iuliu Popescu*.

REVIN' LA SINU-MI!

Minune cu ochi galeși
Și zimbetul de fată,
Revin' la sinu-mi ȕră,
De sărutări mēnbată!
Minune cu ochii galeși
Și zimbetul de fată...

Pe după gât mă lasă
Să te cuprind cu mâna
Și să-ȕi mai sorb din buze
Ȑ sărutare, una!
Pe după gât mă lasă
Să te cuprind cu mâna...

— Copii! de ne vor ȕice,
Nimica nu înșemă,
Căci dragă ni-i viața
Când dragostea ne îndemă!
— Copii! de ne vor ȕice,
Nimica nu înșemă...

Ioan V. Simionescu.

TIPURI CARACTERISTICE.

Compleasantul.

De Theophrast.

Compleșanța se poate defini ca o silință, care nu e condusă tocmai de motivele cele mai curate, de a se face plăcut în societate.

Compleșantul te salută încă de departe, te chiamă pe nume și-ți dăce: „Iubitul meu, bunul meu amic“; te asigură de cea mai distinsă stimă a sa, te ține în loc cu amândouă mâinile și nu te mai lasă să pleci, te mai însoțesc o bucată de drum, te intrăbă, când va mai avea plăcerea să te vadă și își ia apoi adio între repetite laude esagerate. Când el e citat înaintea unui judecător de pace la o pertractare, apoi el nu voiesce

să se arate plăcut numai aceluia, al cărui martor este și contrarului, pentru ca așa să trecă de amic al ambelor partide. Dacă convine cu străini, apoi îi va asigura, că părerea lor e cu mult mai corectă decât a concetățenilor săi. Invitat fiind undeva ca ôspe, rógă pe stăpânul casei să lase să-i vină copii și când acestia au intrat el dăce: „Sunt ca și tăiați din fața tatei!“ îi chiamă apoi la sine, îi giugiulesce, îi sărută și-i pune să șadă lângă el; cu unul să jôcă, ér pe ceilalți îi lasă să adormă pe picioarele lui, ori-cât de ne-comod i-ar fi acésta pe timp mai lung.

Camil B...

FELIURITE.

Una și alta.

Problemele viitorului. Un general englez, Elsdale, a scris acum de curând o broșură despre problemele viitorului. Éta cari ar fi aceste probleme: 1. Cucerirea aerului prin balonul dirigeabil. De model trebuie să servescă paserile. Generalul sperază că în dece ani acésta problemă va fi rezolvată. 2. Perfecționarea navigațiunii maritime. Model sunt pescii. Problema ar fi rezolvată, dacă vapórele vor avé cel puțin celeritatea trenurilor accelerate. 3. Prefacerea directă a cărbunelui în electricitate. 4. Provederea ieftină a miliónelor de ômeni cu nutremânt. Cum? Așa că iarba și frunțele arborilor să se pótă prefaca în nutremânt pentru ômeni, cum sunt nutremânt pentru rumegătóre. Prin acésta ar fi rezolvată și cestiunea socialismului. Când însă? Cu răspunsul la acésta ne rămâne dator generalul.

Cetățeni cari pasc. Problema a patra, cea mai grea a generalului Elsdale se vede, că au rezolvat-o în mod simplu și practic unghurii din Aiud. Dilele trecute mai mulți cetățeni din Aiud au înaintat o cerere la congregația orășenescă, în care să rógă să li se scadă ta csele de pășunat. Cererea a fost respinsă și astfel unghurii din Aiud sunt siliți a pasce tot pe lângă tacsele de până aci.

Inserat iaponez. În nrul 8 al fôiei nóstre am publicat un inserat de căsătorie a unei d-șóre iaponeze. D-ra a primit de atunci mai multe oferte de căsătorie, între cari étă unul:

Domnișórá dragă! Eu încă sunt fôrte frumos. Fața mi-e hârnace, pèrul negru, sprâncenele încovoiate, ca lancea. Gura făcută pentru sărutat. Bani: nu am. Dîua nu sunt aplicat a admira florile, a bea da. Nóptea sau cânt sau nu cânt. Dacă cânt, nu întonez imnuri de laudă stelilor, ci preamăresc vinul. Dacă nu cânt sau dorm sau nu dorm. Dacă dorm îmi place, ca să am pace, dacă nu dorm, nu las eu în pace pe alții. Mormântul îl împart bucuros cu dta, dar numai în casul, dacă eu îmi voiu lua întâi rēmas bun dela acésta lume deșartă. Aviséză-mě, d-ră, convinu-ți ori bā?

Când pușca nu se slobóde. În orașul X. se reprezenta o piesă, în care o scenă, menită a produce

efect, să termină cu aceea, că eroul împușcă pe un rival al său, care îi amăgise iubita. La reprezentație însă pușca nu s'a slobódit, dar cu tóte aceste rivalul a cădút jos — mort. Situația era de ris, actorii erau să fie blamați, dar eroul adresându-se la moment cătră public, dăce:

— Ce admirabilă invențiune e pușca acésta de a er. Pot pușca cu ea pe un miserabil, fără ca să se deștepte nici pasērea. Și afară de acésta omul e scutit și de fumul neplăcut al ierbii de pușcă...

Un tunet de aplause a recompensat acésta improvisație și piesa a avut succes.

Proverbe din Turchestan. Nu cumpăra cal la sfatul aceluia, care umblă în veci pe jos, nevastă nu îți lua la sfatul unui necăsătorit. — Când bolnavul e aprópe de-a se vindeca, medicul vine pe jos. — Dacă faci ceva după rēnduială și néua să aprinde, dacă faci fără rēnduială nici cel mai uscat lemn. — Dacă se depărtéză ceta inimicului, îndată să sporesce numărul eroilor. — Vorba scăpată odată din gură, nu o mai poți înghiți. — Rana provenită din lovitură de sabie să vindecă, precând aceea provenită prin limbă nu.

Unui filosof.

Dup'atata rēsgândire
Ți-a venit și ție 'n fire
Că lucrul ce l'ai aflat
Ți se pare de mirat:
Un cocoș deși nu are
Decât două mici picioare
În pod se pôte urca,
Ér un bou deși 'i mai mare
Și are patru picioare,
Nici pe gard nu pôte sta.

Ploesçi, în Iuliu, 1894.

I. Cândia.

Anecdote.

Sântul Haralampie și limba unghurésca. Să spune că acum nu de mult Sânt-Petru s'a dus la bunul Dumnezeu și în virtutea bătrânețelor sale și a lungului serviciu, ca cheiar (chelar) al raiului, a cerut cu umilință să fie trecut în pensie.

Dumnețu, vedând că moșnegul are dreptate, i-a promis, că-i va împlini rugarea, dar îl întreba, că are pe cine să recomande de urmaș, căruia să potă incredița cheile raiului.

— Am aflat, răspunse S. Petru, pe S-tul Haralampie, care e aplicat a lua cheile, și tocmai așteptă aci afară.

— Chémă-l înlăuntru, grăi Domnul.

S-tul Haralampie intră cu smerenie.

— Bătrânul S. Petru, sluga mea credincioasă, îi grăi Dumnețu, cere să fie trecut în pensie și-mi spune, că ești aplicat a-i urma în slusbă și a lua în primire cheile raiului.

— Da, Preasfinte Dómnine, sunt aplicat la acésta, numai cât este o pedecă.

— Care e aceea? întreba Domnul mirat.

— Nu știu unguresce, Preasfinte Dómnine.

— Pentru acésta, grăi Domnul, poți primi, căci puținii intră în raiu de aceea, cari vorbesc acésta limbă.

*

Un ungar, povestindu-i-să din partea unui român acésta istorie, țise furios:

— Noi nici nu avem lipsă de loc în raiu; avem noi ungerii destul loc, destul pământ pe acésta lume, în patria ungerescă.

— Da, ați avé, dar acum vă scot ovreii din el — fu răspunsul nimerit al românului.

*

*

Fără cap și tot înșală.

La Plevna 'n bătălie contra lui Osman
Să luptase strașnic și un biet țigan,
Turcul cât ce-l vede iute îl ochiesce,
Iși slobode pușca, dar nu-l nimeresce
Ci se bagă glonțul într'un roșior
Și-i străpunge pulpa dela un picior.
Țiganul vedându-l, că căduse jos
Il ridică 'n spate și-l duce frumos,
Vrënd să-l ducă iute 'n trupa sanitară
Ese cu soldatul din focuri afară;
Dar pe drum un glonte, aruncat în sbor,
Ii retéză capul dela roșior.
Er țiganul nostru nimic nu observéză
Ci cu o bravură drumul și-l urméză;
Ajunge la trupă, ba chiar la maior
Și-i arată omul rănit la picior,
Maiorul vedând, că cap soldatul n'are
Ride una bună cu un hohot mare:
„Ce-i cu tine cióră de țigan spurcat?
Nu veți ciorovină că este fără cap?
Vedând și țiganul, că capul lipsesce
Increștesce fruntea și-'njură țigănesce;
„Lelto benga și fireai blăstémat
Nu mi-ai putut spune că ești făr' de cap?
Că dracul te lua 'n spate și venea cu tine
Să mă ridă lumea, să fiu de rușine . . . .

Ploesci, Iuliu, 1894.

Ioan Căndea.

Problemă numerică.

La o serată a colonelului Pădureanu N., ne scrie un prieten din România, se adunase pe lângă toți oficerii garnisónei și totă elita Brăilei.

Totă nóptea colonelul, un om vesel, plăcut și bun de petrecere, întretinuse societatea cu povestirea amintirilor și aventurilor sale din trecut.

— Odată — țise el, — pe când eram oficer tinér am servit tot anul fără léfă

— Și cum s'a întemplat asta dle colonel? Dór n'ați dăruit léfa séracilor, sau statului? — întreba domnul X.

— Ce s'o dăruesc statului, când mie abia îmi ajungea! Am făcut și eu în viața mea odată o prostie de a mă rămăși, și și atunci am perdut.

Toți invitații ascultau curioși și cu nerăbdare povestirea acestui rămășag.

— Trebuie să știți, domnii mei, că pe atunci trăia și un căpitan bătrân dela de pe la „bașopt“ și el nu ne putea suferi pe noiăștia mai fineri, mai frumoși, mai galanți sau pe bonjuriștii, cum ne dicea el. Totă scóla și învățătura noastră dicea că e un fléc, o spoială și că noi nu scim nici se aședăm 10 soldați în front.

Eu protestai energie la acésta și căutai să-l conving prin tóte modurile că aici greșesce.

Căpitanul încăpăținat ca toți bătrânii, nu voia de loc să-și schimbe părerile

Și din vorbă în vorbă, din discuție în discuție, de odată îmi țise: „Dragul meu Pădureanu, am să-ți pun și eu o cestiune și dacă vei să răspunzi cum se cade te voiu escepta pe Dta din céta celorlalți

— Bucuros, dle căpitan, v'aș răspunzi și la țece cestiuni nu numai la una, — țisei eu.

— Uite dle de ce e vorba: Presupune că-ți dau 10 soldați și să-mi spui în câte feluri poți schimba ordinea lor? Apoi cât timp ți-ar trebui, ca se faci aceste schimbări, dacă vei face câte una în fie-care minut și vei lucra 10 óre pe ți, 30 țile pe lună și 3 sute șai . . .

— Dar ce crezi dle căpitan, că mi-ar trebui pentru asta luni întregi? Pariez că eu într'o ți n'aș avé ce face.

— Și eu pariez, că nici într'un an n'ai să isprăvesci.

În fine făcurăm rămășag în tótă forma și ne rămășirăm pe léfa noastră de pe un an.

Eram mai mult ca sigur, că voiu „căștiga pe căpitanul“ Ce? îmi diceam eu, se nu pot eu aședa într'un an întreg 10 soldați? În vederea căștigului viitor făcui și colegilor mei o bună petrecere. Și cu léfa căpitanului îmi făceam o mulțime de combinații fel de fel, pe urmă mă decisei să fac cu ea un voiaj la Paris.

Dar am pățit și eu tocmăi ca țiganul, care vënduse blana ursului înainte de a-l prinde, căci socotind eu mai cu luare aminte vedui spre marea mea părere de réu, că perdusem rămășagul. Nu perdusem numai léfa mea pe tot anul, dar și prestigiul meu și a tuturor oficerilor tineri, se înțelege numai în fața căpitanului meu.

Și acum iubite cetitóre și cetitori ai Rânduniceii, ca să vă procur și D-Vóstră câte-va momente de petrecere, vă las să calculați: Numérul schimbărilor, ce se póte face în ordinea a 10 soldați și timpul în care s'ar face aceste schimbări, admítând că se face câte una la fie-care minut, că se lucréză 10 óre pe ți, 30 țile pe lună și 360 țile pe an.

Terminul de deslegare este până la 8/20 August a. e.

Deslegarea rebus-ului din nr. 9 este: „Pe mare între elemente furiose mulți atei inimizci religiuinei s'au întors la credință“

Deslegare corectă am primit dela d-șórele: Paulina și Polixena Mesaróș (Turda), Veturia Ivan (A-Iulia), Elena Albu (S. Nicolaul-Mare), Mariți Bologa (Turda), Elena Gabor (Țicudin), Cornelia Orășan (Sân-Iacob) și dl Emil Cigărean (Turda).

Le sortare premiul pus: *Balade și Idile de George Coșbuc*, l'a căștigat d-șóra Veturia Ivan.

Deslegarea Șaradei din nr. 10 este: car, rac.

Corect au deslegat-o drele și domnii: Aurelia Petricăș (Turda) Paulina și Polixena Mesaróș (Turda), Dimitrie Popovicu (Cuvin), Liviu Călefar (Seliște), Aurelia Florescu (Dubestți), Iustin A. Hossu (Coșocna), Tit Popescu (Toplița), Constanța și Emil Coloja (Buteni), Sebastian Stanca (Petroșeni), Maria Garoiu (Zernescei), Virgiliu Florian (Almașul mare), Iosefina Marciaș și Victoria E. Roșca (A.-Iulia).

Corespondența.

G. P. în *Seghedin*. Regretăm, dar poesia trimisă nu o putem publica. Scrieți prosă, bunăoră impresiuni de acolo, pentru Rămurele.

Aur. Fl. în D. și N. O. în U. Deslegarea rebus-ului nu e corectă.

V. D. I. în C. Slabă, nu se póte publica.